

Följ upp fortbildningen för specialister

Det fortbildningspolitiska program som Läkarförbundet nu antagit – *Kvalitetssäkrad fortbildning för alla specialistläkare* – bygger på ställningstagandet att läkare under hela sitt yrkesliv måste få möjlighet att ta till sig nya kunskaper för att kunna ge god sjukvård. Detta gäller såväl läkare i offentligt som i privat driven sjukvård.

Det finns en god tradition i den svenska sjukvården att läkare i det dagliga arbetet tagit sig tid för internutbildning, handledning av yngre kollegor och sökande av information via litteratur och Internet. I dagens sjukvård, med ständiga krav på höjd produktivitet, är detta inte längre möjligt att upprätthålla. Det visar inte minst resultatet från Läkarförbundets fortbildningsenkät, som nyligen presenterats. Där framgår tydligt att allt fler specialistläkare inte längre kan avsätta tid för fortbildning. Detta gäller särskilt inom bristspecialiteter som allmänmedicin, psykiatri och geriatrik. Nu krävs ett tydligare ansvarstagande från sjukvårdens chefer, politiker och tjänstemän.

Läkarförbundet anser att fortbildning för specialistläkare måste säkras på ett liknande sätt som för läkare under vidareutbildning (AT och ST). Fortbildningsinspektioner med en liknande struktur som SPUR-inspektionerna bör införas för specialister. Inspektionerna bör inriktas på att alla specialister ska ha en fortbildningsplan, god lärandemiljö, tid för internutbildning, tid för egen fortbildning/litteraturstudier och möjlighet att delta i extern fortbildning.

I dag finns studierektorer med uppgift att se till att ST-läkare får de förutsättningar de behöver för att kunna utvecklas till färdiga specialister. Liknande funktion, så kallade fortbildningssamordnare, behövs för specialistläkare. Fortbildningssamordnarna bör bland annat arbeta lokalt för att det ska finnas internutbildningsprogram och budgeterade medel för extern fortbildning.

Fortbildningsinspektionerna bör också vara inriktade på att verksamheten följer den föreskrift om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården som Socialstyrelsen utfärdat (SOSFS 2005:12). Där framgår tydligt i kapitel 4, 3 §, att det ska finnas rutiner för

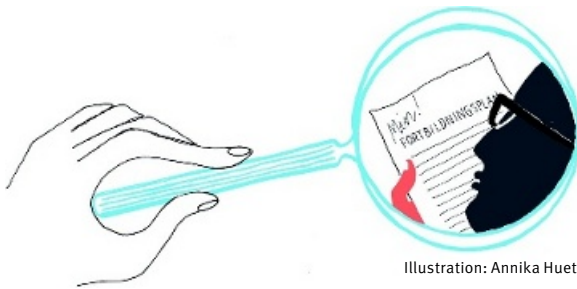

Illustration: Annika Huett

att säkerställa att personal har den kompetens som behövs och att det finns en plan för varje medarbetares kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov.

Att ta fram en ny form för inspektionsverksamhet för speci-

alister kommer att ta tid.

På kort sikt måste därför Läkarförbundet, på alla nivåer i sjukvården, ställa krav och aktivt arbeta för att specialistläkare ska få den utbildning de behöver. Ett rimligt krav är att varje läkare ska kunna avsätta en halv dag i veckan för internutbildning och egen fortbildning i form av litteraturstudier/Internetsök. Lika viktigt är att varje läkare ska kunna delta minst tio dagar i extern fortbildning för att ta del av nya vetenskapliga rön och få erfarenheter från andra verksamheter. I dag ser vi oroande tendenser där sjukhusledningarna i sin spariver inför totalstopp för läkarnas kompetensutveckling. Detta kan inte accepteras. Konsekvenserna av ett kortsiktigt handlande ska analyseras och påtalas.

Särskilt inom primärvården och andra bristspecialiteter behöver läkarna övertyga verksamhetsledningarna att inte låta personalbrist få konsekvenser som innebär begränsningar av den tid som kan avsättas för kontinuerlig fortbildning. Varje chef inom sjukvården måste inse värdet av kompetensutveckling. Avsaknad av detta kan få långsiktigt förödande konsekvenser.

Detta gäller även när sjukvårdstjänster upphandlas eller ingår i ett vårdvalssystem. För att komma till rätta med dagens brister måste kompetensredovisning vara en obligatorisk del i alla sjukvårdsupphandlingar. Avsättning av tid och finansiering för fortbildning är självklart en kvalitetsindikator, och en beskrivning av detta bör därför ingå i varje upphandlingsunderlag/kravspecifikation.

I det fortbildningspolitiska programmet har vi även velat knyta samman svensk fortbildning med den utveckling som sker i övriga Europa. Med en enad europeisk profession kan krav på kompetensutveckling föras fram med en mycket större tyngd. Likaså är det en fördel för en alltmer rörlig läkarkår om fortbildningen sker på liknande villkor i alla länder.

Läkarförbundet menar att det är ett grundkrav att varje läkare måste få den kontinuerliga fortbildning som vår högkvalitativa sjukvård förutsätter. Genom att skapa system där fortbildning systematiskt följs upp vill vi se till att detta blir en självklarhet och inte något som ska vara beroende av tappra men sårbara eldsjälär. ■

»Avsaknad av kompetensutveckling för specialistläkare kan få långsiktigt förödande konsekvenser.«

TURID STENHAUGEN
utredare vid
Läkarförbundet

HANS HJELMQVIST
ledamot i
Läkarförbundets
centralstyrelse

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm